

OD

PL

NIA

ANGLEŠČINA - SODOBNI JEZIK

Dušan Gabrovšek

THE TOWER OF BABEL

And the whole earth was of one language, and of one speech. And it came to pass, as they journeyed from the east, that they found a plain in the land of Shinar; and they dwelt there. And they said one to another, Go to, let us make brick, and burn them throughly. And they had brick for stone, and slime had they for mortar. And they said, Go to, let us build us a city and a tower, whose top may reach unto heaven; and let us make us a name, lest we be scattered abroad upon the face of the whole earth. And the LORD came down to see the city and the tower, which the children of men builded. And the LORD said, Behold, the people is one, and they have all one language; and this they begin to do: and now nothing will be restrained from them, which they have imagined to do. Go to, let us go down, and there confound their language, that they may not understand one another's speech. So the LORD scattered them abroad from thence upon the face of all the earth: and they left off to build the city. Therefore is the name of it called Babel; because the LORD did there confound the language of all the earth: and from thence did the LORD scatter them abroad upon the face of all the earth.

Angleščina je germanski jezik. S stališča strukture spada med analitične jezike, ki v nasprotju s sintetičnimi (med slednjimi je tudi slovenščina) slovničnih odnosov ne izražajo z obrazili, ampak predvsem z vrstnim redom besed. Ta je tog; angleščina je zato znana kot *SVO* jezik (*subject – verb – object* ['osebek – glagol – predmet']). Danes ima malo obrazil (-s, -ing ter -ed pri glagolih; množinski -s in saški rodilnik {'s} pri samostalnikih; -er in -est pri stopnjevanju krajših pridevnikov). S stališča idiomatike, frazeologije in ogromnega besedišča pa je zelo zahtevna. Enako velja za pravopis, izgovarjavo, glagolske čase, sestavljene glagole (n.pr. *catch up with*), večpomenskost, podobne besede z različnimi pomeni (n.pr. *deduce* in *deduct*), rabo ene besede v različnih slovničnih oblikah (n.pr. *round* je lahko samostalnik, glagol, pridevnik, prislov ali predlog), sorodne besede, ki v angleščini pomenijo nekaj drugega kot v večini drugih jezikov, v katerih se pojavljajo (n.pr. *actual* v angleščini ne pomeni tega, kar pomeni v nemščini, danščini, španščini, italijanščini, slovenščini itd.) in za obstoj več nacionalnih različic angleškega jezika (britanska, irska, ameriška, kanadska, avstralska itd.)

O angleščini govorimo tudi dvojezično oz. protistavno (angleščina kot drugi ali tuji jezik), v zadnjem času pa postaja vplivna angleščina kot *lingua franca*; tu gre za mnenje, naj angleščino, ki jo za medsebojno sporazumevanje uporabljajo nematerni govorniki (takih je po nekaterih ocenah kar okoli milijarde), obravnavamo kot posebno različico, ne pa kot posnemanje maternih govorcev angleščine. Razvila se je tudi praktična ideja o »parcialnem« znanju angleščine, ki »sliši« na ime ESP (*English for specific purposes*), ki pomeni pridobivanje znanja angleščine le na nekem področju oz. v dani stroki (n.pr. za hotelirje, turizem, poslovno komuniciranje, medicino itd.).

Angleščino po številu maternih govorcev (okoli 340 milijonov) sicer daleč prekaša mandarinska kitajščina (okoli 850 milijonov), vendar pa je danes najvažnejši svetovni jezik. Glavni razlog za to je njena izredna geografska razširjenost, ki je posledica intenzivne britanske kolonialne širitve

pa tudi trgovsko-poslovnih potreb, zaradi katerih se je jezik, ki je prvotno »domoval« na britanskem otočju, razširil na Severno Ameriko, Avstralijo in Novo Zelandijo, dele Afrike, Indijo in številne druge nekdanje britanske kolonije. Zato se danes angleščine učijo kot prvega tujega jezika v številnih državah po celem svetu. Po nekaterih ocenah zna vsaj malo angleško vsak tretji ali četrti prebivalec na Zemlji. Angleščina je tudi uradni jezik v zračnem in vodnem prometu, glavni jezik znanosti, tehnologije, računalništva in trgovine; nepogrešljiva je v izobraževanju ter mednarodnih pogajanjih. Zato njeno današnjo razvojno fazo imenujemo tudi *Global English* ali *World English* ('svetovna angleščina'), jezikosloveci pa se intenzivno ukvarjajo z analizo številnih anglizmov v raznih jezikih.

Pri poučevanju izgovarjave so vrsto let uporabljali standardni britanski model (t. i. *RP* [*Received Pronunciation*, 'sprejeta izgovarjava']), ki pa mu konkurira standardna ameriška angleščina (t.im. *General American* ali *Network Standard*). Ameriška angleščina je sicer nastala v 17. stoletju in se loči od britanske predvsem na področjih izgovarjave, pravopisa, besedišča in idiomatike, manj pa slovnice.

Viri:

- Crystal, David: *The Cambridge Encyclopedia of the English Language*. 2. izdaja. Cambridge: Cambridge University Press, 2003.
- McArthur, Tom (ur.): *The Oxford Companion to the English Language*. Oxford: Oxford University Press, 1992.
- Svartvik, Jan / Leech, Geoffrey: *English: One Tongue, Many Voices*. Basingstoke, Hants: Palgrave Macmillan, 2006.

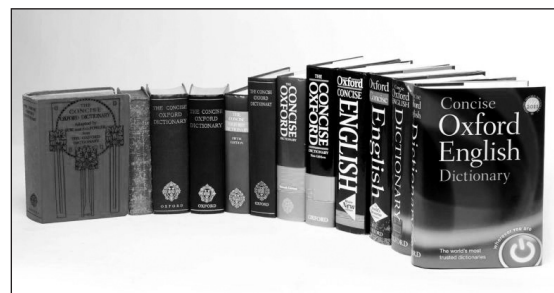
A
COMPREHENSIVE
GRAMMAR
OF THE
ENGLISH
LANGUAGE

Randolph Quirk
Sidney Greenbaum
Geoffrey Leech
Jan Svartvik

Index by David Crystal

Longman
London and New York

Concise Oxford English Dictionary je eden temeljnih slovarjev sodobne angleščine. 2011 je izšla 12. izdaja ob 100-letnici 1. izdaje (The Concise Oxford Dictionary of Current English, 1911), ki sta jo zasnovala brata H. W. in F. G. Fowler.

Vir: <http://oxforddictionaries.com>

Obsežna angleška deskriptivna slovnica iz l. 1985